

Andrei (INS): O crestere de 10% a preturilor la benzina si motorina poate conduce la o majorare de aproximativ 0,5 pp a inflatiei

O crestere de 10% a preturilor la benzina si motorina poate conduce la o majorare de aproximativ 0,5 puncte procentuale a Indicelui preturilor de consum (IPC), arata presedintele Institutului National de Statistica (INS), Tudorel Andrei, în analiza "Aspecte importante în evaluarea Indicelui preturilor de consum".

"În economie, ca de altfel în majoritatea activitatilor sociale, evaluarea starii si dinamicii fenomenelor se realizeaza, de cele mai multe ori, prin indicatori statistici cantitativi. Indicatorii statistici, precum Produsul Intern Brut (PIB), Indicele preturilor de consum (IPC), deficitul comercial, deficitul bugetar etc., au devenit concepte utilizate frecvent în debaterile publice. Din pacate, nu de putine ori, încercam sa înțelegem evolutia unui fenomen prin intermediul unui singur indicator statistic, ceea ce este, adesea, imposibil de realizat. O data statistica genereaza, prin interpretari obiective sau subiective, informatii publice cu impact asupra mediului economic si social, precum si asupra comportamentului economic al populatiei. Un indicator esential pentru caracterizarea economiei este nivelul si volatilitatea inflatiei de la o luna la alta. Pentru masurarea inflatiei pot fi utilizati mai multi indicatori, însa unul dintre cei mai importanti este Indicele preturilor de consum (IPC), calculat si publicat lunar, de regula la mai putin de doua saptamâni dupa încheierea lunii de referinta", scrie Tudorel Andrei, în analiza publicata în buletinul lunar al institutiei.

Potrivit acestuia, pentru o înțelegere corecta a caracteristicilor inflatiei masurate prin IPC, trebuie avute în vedere cel puțin câteva aspecte importante: perioada la care ne raportam, masura în care socurile produse de anumite evenimente interne sau internationale au avut impact direct ori indirect asupra inflatiei, nivelul de detaliere al datelor privind marfurile si serviciile, precum si efectele de sezonalitate asupra preturilor unor produse.

"Din acest motiv, statistica oficiala publica IPC în trei variante distincte, în functie de perioada de referinta: fata de luna anterioara, fata de luna decembrie a anului precedent si fata de aceeași luna a anului anterior. Fiecare dintre acesti indicatori ofera informatii relevante privind dinamica si volatilitatea preturilor marfurilor alimentare si nealimentare, precum si a tarifelor serviciilor consumate în România, indiferent de provenienta produselor si serviciilor. În decursul ultimului an, mai multe evenimente au influentat semnificativ nivelul anual al inflatiei, determinând mentinerea acesteia, în ultimele opt luni, la valori de peste 9%. Efectul de baza generat de cresterile de preturi din lunile iulie si august 2025, în principal ca urmare a liberalizarii pretului energiei electrice si a majorarii TVA, a contribuit la mentinerea ratei anuale a inflatiei la un nivel ridicat. Este de asteptat ca, în luna septembrie a.c., odata cu publicarea datelor aferente lunii august, sa se înregistreze o reducere semnificativa a ratei anuale a inflatiei. Prin efectul de baza, rata anuala a inflatiei din luna august se va reduce daca ratele lunare ale inflatiei din lunile iulie si august 2026 vor fi sensibil mai mici decât cele din lunile corespunzatoare ale anului 2025, care au fost de 2,68%, respectiv 2,10%", precizeaza Tudorel Andrei.

De asemenea, el subliniaza ca reducerea ratei anuale a inflatiei poate fi mai pronuntata în cazul marfurilor nealimentare, având în vedere ca, în aceleasi luni ale anului trecut, ratele lunare ale inflatiei pentru aceasta categorie au fost de 5,06%, respectiv 2,10%.

Conform presedintelui INS, scaderea ratei anuale a inflatiei într-o anumita luna nu înseamna implicit si o reducere a preturilor fata de luna anterioara.

"De altfel, în perioada 1991-2026, IPC lunar a fost sub 100 doar în cinci luni pe total, în zece luni la produsele alimentare, în unsprezece luni la marfurile nealimentare si în doua luni la servicii. Efectul de sezonalitate asupra

preturilor produselor alimentare si nealimentare este unul relativ important. Din acest motiv, dar si pentru a raspunde cerintelor lor utilizatorilor de date statistice, începând cu luna aprilie, Institutul National de Statistica va publica trimestrial un nou indicator statistic: rata trimestrială a inflației. Aceasta va fi evaluată pe total marfuri si servicii, precum si separat pentru marfurile alimentare, marfurile nealimentare si servicii. Pentru a reduce influența factorilor sezonieri în analiza dinamicii preturilor, indicatorul va măsura evoluția fiecărui trimestru comparativ cu trimestrul corespunzător al anului precedent, fara utilizarea comparațiilor între trimestre consecutive. Nu de puține ori, pentru o evaluare corectă a IPC sau a indicelui preturilor pentru o anumită categorie de produse, trebuie analizată si dinamica preturilor produselor componente. De exemplu, pentru a înțelege creșterea indicelui preturilor la combustibili în luna martie fata de luna februarie, trebuie avut în vedere faptul ca indicele de pret pentru benzina a fost de 111,11%, iar pentru motorina de 114,98%. O creștere a preturilor la benzina si motorina cu 10% determina o majorare a IPC cu aproape 0,5 puncte procentuale. Acestea sunt doar câteva dintre aspectele importante care trebuie avute în vedere în evaluarea ratei inflației pe baza Indicelui preturilor de consum", a mai scris Tudorel Andrei.